

Lectura poètica als polítics en el dia de reflexió electoral

El dia dels poetes

MIQUEL DE PALOL

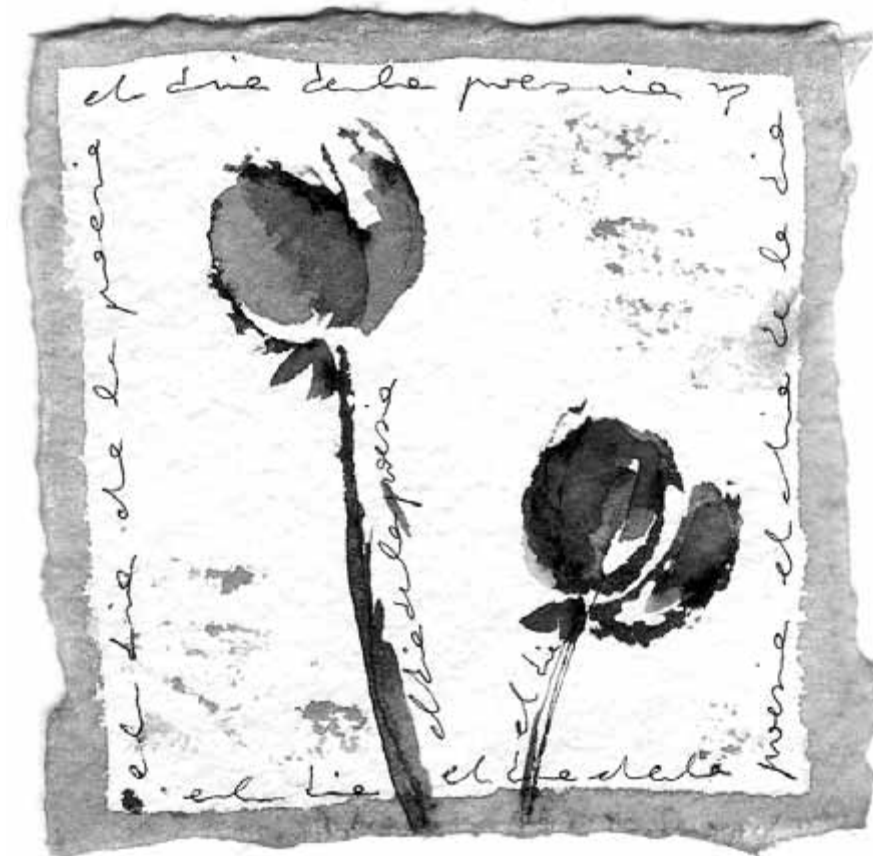
Catalunya se'n va anar a dormir la nit de les eleccions amb un resultat que fa que ningú, o en qualsevol cas no pas aquest cronista, pugui dir amb certes garanties qui serà el pròxim president de la Generalitat. Entrem de ple en l'època del pacte i la coalició formal i efectiva, i això sí que és una novetat. Això sí que és un canvi.

Ens espera un mes i mig d'infart per als implicats, i segurament excessiu i tediós per a aquells a qui aquestes coses no els fan ni fred ni calor. Entretant, en la jornada de reflexió es va produir una iniciativa inèdita que jo sàpiga en la recent tradició democràtica. Tres poetes, Sebastià Alzamora, Hèctor Bofill i Manuel Forcano –incapaç de trobar un ordre de preferència entre ells em refugi en l'alfabètic– van organitzar un recital de poemes a l'espai barroc del Palau Dalmaes –més endavant els parlaré del lloc–, amb la particularitat que els convidats d'honor eren els candidats a la presidència de la Generalitat.

Hi havia, a més, alguns convocats més entre amics i poetes, i l'objectiu de la trobada era, a més del recital de versos en si, per cert excepcionalment breu i suggestiu, la lectura a trio d'un text –no sé si cal dir-ne manifest– adreçat als polítics, en un registre mesurat i precís i en termes difícils de no subscriure, reclamant atenció i dignitat per a la poesia, la literatura i la cultura del pensament en general.

Dels cinc convidats especials només dos, Mas i Carod, s'hi van presentar. Maragall havia resultat inaccessible als convocants, i a última hora hi va enviar un representant; també Saura en va enviar un, portador de la curiosa excusa que al candidat "li feia mandra" trencar el repòs postbèl·lic. D'en Piqué res no se'n va saber, i, atesa la correlació de forces assistents, potser valia més així.

Els tres poetes van llegir algunes

CARLOTA BOADA

peces de la seva obra, i va quedar així també palès que hi pot haver total coincidència d'objectius i afectes, i alhora acollir-se a estils i aspiracions tècniques diverses fins al contrast, i van acabar llegint cadascú un poema de tres poetes en actiu i amb l'obra del tot consolidada invocats com a mestres: Màrius Sampere, Josep Piera – presents a la sala– i Bartomeu Fiol.

L'esforç de dignificació de l'activitat poètica per part de l'última generació –m'agradaria poder dir la penúltima, però em temo que el relleu en la joventut, que no dubto que arribarà, encara és verd– és altament remarcable. Enfront de la banalització de la qual tots plegats ja hem parlat prou per ara tornar-hi, enfront de la nefasta

confusió entre els termes de l'èxit públic i la consecució dels objectius poètics, la seva pràctica és exemplar.

Vet aquí un bon ús per consolidar com a tradició: que en la jornada de reflexió de les eleccions els poetes obsequiïn una lectura a la ciutadania, amb una fila zero dedicada als candidats –també als caps de llista de les demarcacions, en el seu lloc corresponent–, des d'una convocatòria pública perquè quedi constància de qui s'escaqueja, amb tot el dret a fer-ho, no faltaria sinó, però també obrint el dret a opinar per part dels altres. I, per no ferir susceptibilitats, sense oblidar que la paternitat de l'invent és d'Alzamora, Bofill i Forcano, amb la nòmina d'autors rapsodes oberta a totes

les tendències, a totes les escoles.

En la trobada de dissabte, la lectura del text exortatiu va donar a l'acte un caràcter extraordinari, però si es consolidés com a ús adquiriria una naturalesa de premi / venjança enriquidora i estimulante dins del fluctuant discurs –que tots hem practicat però que en alguna ocasió també ha estat ociós– del paper del poeta en la societat. La jornada de reflexió de les eleccions tancaria el cercle del Dia de la Rosa i del Llibre, i Catalunya seria una terra una mica menys inhòspita per als poetes.

Tal com els he dit al principi, el lloc triat va ser la planta baixa del Palau Dalmaes, que conec força per haver-hi viscut anys al davant, i com a seu d'Òmnium Cultural. Els baixos fan ara de bar, amb el nom d'Espai Barroc. Espai no negarà ningú que ho sigui –qualsevol porció d'aire entre sòlids ho és–, però només des de la profunda ignorància del que vol dir *barroc* se'n pot dir així. Barroc no és floritura indiscriminada i obscuritat, sinó llum, acabament i ordre, ritme i proporció, perfecció tancada de les parts i el tot, coherència damunt d'una sola idea del conjunt d'aspectes i elements, i aquell espai presenta una acumulació desordenada d'objectes heterogenis d'èpoques diferents que l'acosten a una parada dels Encants i al decorat d'un film de Greenaway, però de cap manera a l'esperit del Barroc.

A més, l'indret està regentat per un individu d'una grolleria, brutalitat, insolència i mala educació inaudites, i fins i tot els empleats, un dels quals es va identificar com el seu germà, ho van reconèixer. Felicito de tot cor els meus amics i ja importants poetes Alzamora, Bofill i Forcano –que per descomptat no tenen cap culpa de tot això– per la brillant, instructiva i profitosa idea, però els suggereixo que per a una altra ocasió busquin un escenari més digne.

• MIQUEL DE PALOL. ESCRIPTOR

Enric Gelpí o els meus amics els animals

FRANCESC CANDEL

Cada any, per aquestes dates, ja amb el Nadal a sobre, data més pròxima del que tens programada a la teva memòria, penses en la sorpresa zoològica que ens tindrà preparada Enric Gelpí. El seu últim i peculiar calendari va de papallones. A la primera plana, la que evidencia que es tracta del 2004, hi apareixen catorze espècies de tals germanes nostres. Dotze d'elles il·lustren els dotze mesos de l'any. A les papallones no les pots detallar, no són com els gossos, que n'hi ha de llebrers, conillers, chihuahues, caniches, o els gats: d'angora, siamesos, romans, o els cavalls: ruans, cavalls bais, àrabs, perxe-

rons, o els... Elles són papallones, i en castellà *mariposas*, i en galleg *volvoretas*, i... Els meus coneixements idiomàtics no donen per més. Enric Gelpí els ha col·locat només el seu nom científic, el llatinitzat: *Eulithis populata*, *Abraxas sylvata*, *Lycaena virgaureae*, *Autographa bractea*... Només a cinc els han pogut penjar, a més, el nom vulgar, que, en aquest cas, de vulgar no en té res. Són la *Graellsia isabellae*, que ostenta el mateix nom, però sense cognom, graèllsia; la *Zygaena carniolica*, gairebé igual, zigena; la *Parnassius apollo* gairebé repeteix el seu cognom, apollo; l'*Erebia euryale*, que calca erèbia, i la blaveta, *Maculinea arion*, la de nom més popular: la pots admirar

al Montseny, admirar, però no caçar, està protegida per la llei; pastura també pel Pirineu, sense abundar gaire en cap d'aquests llocs. Els llums públics artificials, sobretot els de vapor de mercuri, de llum ultraviolat, resulten un parany mortal per a milions de papallones, a part d'altres insectes, ja que s'hi senten fortament i fatalment atretes. S'ha comprovat, respecte a un monument il·luminat a la nit al sud d'Itàlia que es carrega cinc milions de papallones any rere any. En una autopista, els llums d'un sol automòbil i només en un quilòmetre de recorregut maten tres mil diversos insectes. Multipliquin quilòmetres d'autopista per automòbils i... Potser per això, Enric Gelpí aconsella a la seva germana la papallona que es quedí a la muntanya, com més alta i

allunyada millor. Els humans de la plana cada cop estan més bojós: tot ho canvien, tot, i alteren tots els ecosistemes. Això dels llums de vapor de mercuri té mal rotllo. Els mascles de la graèllsia, atrets per aquests llums, com si fossin el que per a nosaltres és el televisor, obliden els seus deures maritals, i això que la graèllsia està considerada com la papallona més bonica d'Europa. Carai si no fos així! A l'espècie *Chelis maculota* també se li ha complicat això de la multiplicació reproductora: si els mascles volen de nit i les femelles només a la tarda, com se les arreglen per a una fructífera entesa? L'*Autographa bractea* ostenta una taca daurada a les ales. Els francesos l'anomenen *fulla d'or*.

• FRANCESC CANDEL. ESCRIPTOR